Den uforbederlige bibliotekar

Niels Jensen

Skanning / foto af tekst.

https://uforbederlig.dk

Udarbejdet 2024 af Niels Jensen

Fr. Brandt

Hans Kongelige Høihed

Arveprindsen

og

Sandheden.

En dansk Mands Stemme.

Chr. Molbech

> Ils veulent être libres, & ils ne savent pas même à être justes.
>
> *Sieyés.*

Kjøbenhavn.
Gyldendalske Boghandling.
Schultziske Bogtrykkeri.

1855.

I.

Der gives en, ikke saa gammel, som forslidt Sætning, der siger: Samtidens Historie kan ikke skrives. Den indeholder allerede i sine Udtryk meer, end den kan og vil sige; og bliver derved underkastet en critisk Prøvelse, hvori den ikke kan bestaae. Sætningen skulde egentlig hedde: Faa kunne, Færre ville skrive Samtidens Historie. Hertil gives der igjen saa mange og forskjellige Aarsager, at det vilde blive for vidtløftigt at opregne dem alle; man kan ogsaa nøies med at angive nogle. To eller tre af de mest almindelige og betydende ere: først, at meget Faa vide og kjende rigtigt, hvad der er Sandhed i Tiden, som de opleve; fordi Mængden af Mennesker kun svømme paa Overfladen af Tidens Hav, og kun Faa af denne Mængde dukke ned i Havets Dybder; dernæst at endnu færre, om endog deres Livsvilkaar giøre dem til saadanne Tidsdykkere, besidde Evne og Kræfter til at blive historiske „Sandhedsvidner", eller til med fuld Troskab at fremstille eller, fortælle hvad de have seet og erfaret i det historisk-politiske Havsdyb, hvori de fandt Leilighed til at dukke ned — men ikke altid dybt nok for at see „den hele Sandhed", og „intet uden Sandheden". Endelig, at blandt de Sjeldne, som Skjebnen fører ned i det rette Dyb, er det atter en Sjeldenhed, at Nogen baade kan og vil udsætte sig for de Farer eller Ubehageligheder, som det pleier at medføre, naar man vil vise Samtiden, og især dens Mægtige, deres eget Billed i et historisk Speil, der hverken er huulslebet, eller har den Egenskab, at forfine og forskjønne Billedet, ved en Slibning paa modsat Maade.

I Danmark er man imidlertid siden 1849, og under Dieblikkets Stats- og Regieringsforhold — i hvad man end i øvrigt vil sige til Roes eller Dadel for disse — kommen i en Stilling, som tilstaaer den historiske og pragmatiske Fremstilling af bemeldte Forhold enhver mulig Grad af Frihed. Visse ovenpaa svømmende Partiblade vise vel en stærk Drift og Lyst til at bringe Yttringsfriheden, nemlig hos deres Modpart, under en demokratisk Tvangslov og Censur; men da Partiet dog dertil endnu ikke har naaet tilstrækkelig Magt, maa det nøies med en Resource, som ingen anstændig og ærekiær Mand misunder dem. Det gjelder saaledes i vort Land mere om at kunne erfare og vide, hvad der virkeligt handles og foregaaer, end om Leilighed til at kunne frit og uden Hinder berette det. Saaledes har en meget bekjendt publicistisk Forfatter, der i lang Tid i det mindste med sjelden Diærvhed og uforfærdet Mod har fulgt de nyeste historiske Optrin i Danmark, opklaret endeel af deres skjulte Drivefjædre, og belyst adskillige handlende politiske Charakterer uden Skaansel, nu ogsaa givet meer end eet Bidrag til at aabne os Indblikket i et af de alvorligste og beklageligste blandt vore indre Tildragelser. Hans Fortjeneste derved er saameget større, da de nærværende Regjeringsforhold i den korte Tid af 6 til 7 Aar ikke allene have forvandlet den største Deel af det politiske og det sociale Livs Skikkelse; men i Særdeleshed skabt, hvad der mindst i over 60 Aar har været saa at sige reent ukjendt i Danmark: den lønlige Stats- og Hof-Intrigue, i fuldstændig Organisme og Virksomhed. Man veed, det er ikke Enhver i ethvert Land givet, at kunne komme de Kredse, hvor den virker bag Coulisserne, nær nok, for at afsløre Partiernes Machinationer, Hoffernes Cabinetsliv eller Kammer-Scandale, og Intrigens hemmelige Spil; ligesaa lidt som det er Enhvers Kald eller Lyst, at befatte sig med et historisk Stof, der efter sin Natur ikke kan høre til det Rene.

Hvad den berørte Forfatter angaaer, der meget imod hans Antagonisters og Fienders Ønske, har vundet en vis Auctoritet,

et Fodfæste i Literaturen og i Meningen*), som han en Tid lang, ved sin egen Skyld, har savnet: saa er det ham imidlertid endnu til stort Afbræk, at hans Skrivemaade ofte fattes Sammenhæng, Rolighed, Alvor og Klarhed, som vilde give hans Beretninger mere Vægt, og hans ofte skarpt træffende Bemærkninger en større Virkning. — Hans seneste Skrift**) over den Begivenhed, der har vakt større Sensation i hele Landet, end mange, som vi siden 1848 have oplevet, er heller ikke blevet befriet for de angivne Mangler; men deler ogsaa den Fortjeneste med et tidligere Skrift af samme Forfatter, at have bragt factiske Omstændigheder for Dagen, som Ingen anden har havt Mod til at lade aabent fremtræde; og som heller Ingen endnu har prøvet paa at afbevise som falske. Det sidste vidner allerede stærkt for det historiske Værd, man kan tillægge Beretninger af factisk Indhold, og af saadan Art, naar de fremkomme og forblive uimodsagte og uigjendrevne. Enhver fornuftig Læser veed, at Tidshistorien i en samtidig Behandling af det os Allernærmeste, sjelden kan belægges med Citationer eller aftrykte Actstykker; og at vi for det meste maa nøies med, naar Nogen har Mod til at sige hvad Mange vide, men Faa ville

*) Dersom man tvivler herom, da behøver man blot at lægge Mærke til, paa hvad Maade Dagblade af en vis Art nu behandle den her omtalte Forfatter. I lang Tid ignorerede man ham, og lod ham skrive saa meget han vilde. Endelig forsøgte man ikke allene at tage til Gjenmæle i Modskrifter; men der reiste sig en besynderlig Action for Overtrædelse af Trykkeloven, der synes at være skreven i Glemmebogen — i det mindste er den saa gammel, at Publicum har glemt den. Nu have omsider Journalisterne i Ærgrelse grebet til den Tactik, som de regjerende Dagblade altid bruge, naar de have en noget betydende, og i Publicum anseet, eller endog berømt, Modstander at bekæmpe. Kan man ikke gjendrive ham med Grunde og Beviser, overøser man ham saalænge med personlige Angreb og Skieldsord, indtil endogsaa disse tabe deres Kraft hos det Publicum, som de altid smage, saalænge de ikke ere reent forslidte.

**) „Arveprindsen; Fællesforfatningens § 5, og dens Følger": af C. Dirckinck-Holmfeldt. Kbh. paa Forf.s Forlag. 1855.

høit vedgaae at vide; hvad maaskee Ingen før har **nedskrevet**, endnu mindre paataget sig at bekjendtgjøre for Publicum.

Nu er det desuden Enhver bekiendt, hvorledes ogsaa **den** Begivenhed, vi her have for Øie er bleven behandlet af Partiskribenter, i Dagblades modsigende, halvsande, med Forsæt forvirrende og calumnierende Artikler, der ikke saameget gaae ud paa at opklare de virkelige Forhold, som paa at vildføre den offentlige Mening, og at stemme Læseren for Partiets Formaal. Saameget mere kan det behøves, at udrede hvad Andre søge at indvikle, at udskille Begivenhedens factiske Stof og sande Forhold fra den Tilgift af falske og krænkende Beskyldninger, opfundne Forudsætninger og vildledende Insinuationer, hvormed man bestræber sig for at forvirre Sagen — en Sag, hvis beklagelige Vending skyldes politiske Feilgreb, som man vilde finde uforklarlige, dersom man var reent uvidende om skjulte Drivefjædres Virken. — En Udvikling af den Art, som her tilsigtes, er hverken vanskelig, eller trænger til stor Vidtløftighed. Sagen bliver klar og forstaaelig nok, naar man ikke med Flid forbigaaer eller dølger saadanne virkelige Forhold og Kjendsgierninger, hvis Betragtning fra det rigtige Synspunkt let maa lede os til en retfærdig Bedømmelse af den Fyrstes Handlemaade, hvis høie Person man ei engang har forskaanet for de mest ærekrænkende Angreb og Sigtelser. Vi begynde derfor med Betragtningen af de factiske Omstændigheder, saaledes som de ligge for Dagen i Actstykker og Regieringshandlinger, eller som de offentlig og uimodsagte ere berettede.

Hs. Kongelige Høihed **Arveprindsen** har i sin Tid ikke underskrevet den 1849 vedtagne Grundlov for Kongeriget Danmark. Man har sagt, at Grunden dertil deels laae i Hs. Kgl. Høiheds personlige Overbeviisning om, at denne Grundlov, under Statens daværende Stilling, medens Riget var undergivet en sørgelig Borgerkrig, og Forholdet til flere af Europas Magter var i høi Grad farligt og usikkert, ikke kunde betragtes som meer end provisorisk og ufuldstændig (hvilket Erfaring nu har

bekræftet;) deels at Hs. Kgl. Høihed heller ikke kunde vinde den Overbeviisning, at Valglovens Principer for Statens Repræsentation vare saadanne, at de ved den endelige Udjævning af de for Riget truende Statsforhold, vilde kunde giennemføres for det samlede Monarkie. Hvad heraf er historisk, vil Fremtiden nøiere belyse; det visse og factiske er, at det daværende Ministerium ikke fandt nogen Anledning til at fordre Arveprindsens Underskrift under Grundloven. Man ansaae Thronfølgerens Underskrift for overflødig, da man antog, at Grundloven, og Kongerigets Forfatning som den indførte, uden samme havde fuld Gyldighed. Der er heller aldrig siden, enten fra Regjeringens eller Rigsdagens Side, skeet noget Skridt, som indeholdt en Fordring om den danske Grundlovs Bekræftelse ved Underskrift af den præsumtive umiddelbare Thronfølger.

Derimod har Arveprindsen, efter Opfordring, meddeelt Sin Underskrift til Forordningen af 26de Juli 1854, efterat Hs. Kgl. Høihed ved den Kongelige Kundgiørelse af 28de Januar 1852 var tildeelt Sæde som første Medlem af det oprettede Geheime Statsraad, samt Rettighed til at føre Forsædet i samme, naar Hans Maj. Kongen Selv var fraværende, eller hindret fra at overvære et Møde. Man har, i Anledning af Øieblikkets Begivenheder, oftere fremkastet det Spørgsmaal: hvorfor Hs. Kgl. Høihed indvilgede i at give sin Underskrift til bemeldte Forordning, og dog ikke lod sig bevæge til det samme, enten ved Grundloven af 1849, eller Forfatningsloven af 2den October? — Om Grundloven er nylig talt; ligesom det ligger klart for Dagen, at endskjøndt Forordningen af 26de Juli 1854 ingenlunde ophævede den danske Grundlov, maatte Hs. Kgl. Høihed vide at skjelne imellem begge Statsacter, Forordningen af 1854, og Forfatningsloven af 2den October 1855; da begge, uagtet Overeensstemmelsen i det monarkiske Princip, fra hvilket de ere udgaaede, frembyde en væsentlig Forskjellighed, netop med Hensyn til den umiddelbare Thronfølgers Rettigheder. — Vi skulle underkaste begge Acter en kort

Betragtning, saavel med Hensyn til deres statsretlige Natur, som i Særdeleshed til bemeldte Forskjellighed.

Forordningen af 26de Juli 1854 udgik som Grundlag for en Statsforfatning, der skulde indbegribe og være gjeldende for det danske Monarkie i sammes politiske og statsretlige Heelhed, eller udgjøre en saakaldet „Fællesforfatning". Dette Grundlag indsatte et nyt Element som den repræsentative Factor i Heelstatens Constitution: Rigsraadet, hvis Organisation ved Forordningen blev bestemt; men først erholdt sin endelige Form ved den „foreløbige Valglov for Rigsraadet" af 2den October 1855. — Hvad der nu allerførst for Enhver, som med nogen Agtsomhed giennemlæser Forordningen af 26de Juli 1854, maa frembyde sig i dens Indhold og hele Skikkelse, er: at den er udgaaet fra et reent monarkisk Standpunkt. Hs. Majestæt Kongen, som Regent over det hele danske Monarkie, har givet dette Forfatnings-Statut, og fastsat Formen for Statens fremtidige Constitution; og dette har Hs. Majestæt udført, som, i een og samme Person, uindskrænket Landsherre i de tre Hertugdømmer, der høre under hans Krone, og constitutionel Monark i Kongeriget Danmark. Forordningen indeholder intet om, at den som statsretlig Grundlov skal forelægges den danske Rigsdag til Antagelse; men at dette laae i Kongens Villie og Hensigt, viste deels de følgende Skridt af det nye (September-) Ministerium; deels Forordningens Slutningsord: „at dens §§ 21, 22 og 23 (om Skatters Paalæg, om Statens Fællesanliggender og om et Statsbudget) først kommer til Anvendelse efter saadanne Gjenstandes Forhandling ved den danske Rigsdag", indtil „Kongeriget Danmarks Grundlov er bleven indskrænket til dette Riges særlige Anliggender". Endvidere har Kongen, i Følge den samme Myndighed, hvormed han som Heelstatens Monark, grundlagde Fællesforfatningen i bemeldte Forordning, med de tydeligste Ord udtalt at:

„den Forfatning, som Vi saaledes **give**, agte Vi ikke

„at omgierde med særegne Bestemmelser til at sikkre dens „Bestaaen, og vanskeliggjøre Forandringer af „samme. Vi have meget mere, overbeviste om, at en „Forfatnings Varighed alene afhænger af den „Fasthed, den kan vinde ved sit eget Værd, med „velberaadt Hu villet gjøre det muligt for Os Selv, og „vore Efterkommere paa Thronen, uden sær Vanske„lighed at faae de Forandringer i nærværende Forfatning „gjennemførte, som Erfaring maatte vise at være ønskelige".

Forordningen af 26de Julii 1854 var saaledes en provisorisk Act, der tilkjendegav den Kongelige Myndigheds Bestemmelse: at en Forfatning for det hele Monarkie, grundet paa Oprettelsen af en ny repræsentativ Institution for Monarkiet (Rigsraadet) skulde sættes i Kraft; men at den nye Grundlov for Heelstaten, eller den danske Stat i sin fuldstændige Skikkelse, først vilde faae sin heelt udfyldte Tilværelse og sin fulde statsretlige Gyldighed, naar de nødvendige Forhandlinger med den danske Rigsdag havde ledet til dennes Samtykke til saadanne Forandringer i Kongerigets Grundlov, som Fællesforfatningen gjorde nødvendige. — Hans Kgl. Høihed har saaledes, da Han, og det ikkun i sin Egenskab som Medlem af Statsraadet, underskrev Forordningen, meddeelt sin Underskrift til et provisorisk Kongeligt Statut, hvilket ved Monarkiets fælles Grundlov, eller „Forfatningsloven" af 2den October 1855, i sammes indledende Ord, udtrykkeligt ophæves. Herved allene bliver det fuldkommen klart, hvor ubegrundet det Foregivende er, at Arveprindsen ikke skulde kunne afholde sig fra at meddele Forfatningsloven sin Underskrift, fordi han havde underskrevet Forordningen af 26de Julii; og at man i Statsraadet, paa Grund af det første, ikke kunde vente sig det sidste. Men Ingen kunde bedre og nøiere, end Ministrene fra September, være vidende om Forskjellen imellem begge Acter, eller om det, som Forfatningsloven af 2den October indeholder mere, end Forordningen af 26de Julii. Denne gaaer

i det væsentlige ud paa at constituere Fællesforfatningen for hele Monarkiet, at udtale Statsprincipet for den høieste Myndighed, hvilken Kongen besidder og udøver over Heelstatens Fællesanliggender, og paa hvis Grund Kongen forordner Oprettelsen af Rigsraadet, som den repræsentative Auctoritet i Staten med Hensyn til saadanne Anliggender. Forordningens øvrige Bestemmelser om Rigsraadets Sammensætning, om Udøvelsen af dets Rettigheder, og Functioner, m. m. ere organiske Udviklinger af det samme Eenhedsprincip: at Heelstaten, ligesom den har een Monark, saaledes ogsaa skal have een for Kongeriget og Hertugdømmerne fælles repræsentativ Forsamling. Hvad Arvefølgen angaaer, som et Punkt, hvori Forordningens Bestemmelse især maatte vedrøre den præsumtive Thronfølgers umiddelbare Arveret: da bekræfter den 1ste Paragraph den i Thronfølgeloven af 31te Juli 1853 fastsatte Bestemmelse, i Følge hvilken Successionen bliver uforandret efter Kongelovens Arvegang, indtil den mandlige Stamme i det regierende oldenborgske Kongehuus uddøer. Om nogen Betingelse for Hs. Kongelige Høiheds fulde, aldrig opgivne eller begrændsede, af alle Europas Magter erkiendte Ret til umiddelbar Thronfølge, indeholder Forordningen intet.

Naar vi fra Fællesforfatningens Grundlag, eller Forordningen af 26de Julii, gaae over til Forfatningsloven selv, da maa først betragtes dens Indgang eller Indledning, med Hensyn til Synspunktet for det statsretlige Princip for Lovens Emanation. Upaatvivlelig er det ikke noget andet, end det samme monarkiske Princip, hvorfra Grundlaget til Forfatningsloven (Fr. af 26de Juli) er udgaaet. Kongen har i Henhold til sammes § 28 ladet Udkastet til Loven forelægge Rigsraadet, der har samtykket i dets Indhold. I Henhold til § 100 har Kongen i Grundloven af 5te Jun. 1849, ligeledes ladet den danske Rigsdag meddele bemeldte Udkast, for at erholde dens Samtykke til, at Danmarks Grundlov, i Overeensstemmelse med Fællesforfatningen, indskrænkes til kun at gjelde for Kongerigets særlige Anliggender. Efterat Kongen saaledes har

opfyldt, saavel hvad Hs. Majestæt i Forordningen af 26de Julii har tilsagt Rigsraadet i dets Egenskab af Fællesstatens Repræsentation, som hvad der var en Følge af den danske Grundlov: forkynder Hs. Majestæt, i det Han tillige ophæver Forordningen af 26de Juli 1854, Lovens Emanation med de Ord: „Saa ville vi nu lade nærværende Forfatningslov udgaae, som den af Os og Vore Efterfølgere paa den danske Throne ubrødeligen skal holdes". — Man vil, ved Sammenligning med Frederik den Tredies Kongelov, naar Hensyn til de forskjellige Omstændigheder ved begge Kongers Stilling ikke forbigaaes, komme til den Erkjendelse: at den Monarkiske Souverainitets Myndighed er det lovgivende Princip for begge Statsacter eller Statuter. Forfatningsloven af 2. October er ikke vedtaget eller bekræftet, den er **givet** af Kongen. Den danske Rigsdag er Loven ikke bleven forelagt som et hvert andet **Lovforslag**, der kan underkastes Grandskning i Rigsdags-Udvalg, eller gjentagne Behandlinger og Debatteringer over Lovforslagets enkelte Punkter eller Dele, og Antagelse, Forkastelse eller Ændring af saadanne Dele. Forfatningsloven for hele Monarkiet er forelagt den danske Rigsdag i begge Ting, til Antagelse eller Forkastelse af Loven i dens Heelhed, uden at Regjeringen vilde indrømme Rigsdagen Rettighed til at stemme over nogen Forandring af enkelte Paragrapher eller Sætninger, eller tilstede saadanne Ændringer, som Rigsdagen muligen vilde vedtage, nogensomhelst Indflydelse paa Forfatningslovens Form og Indhold, saaledes som den blev Rigsdagen forelagt. Denne Fremgangsmaade var, og kan ikke betragtes anderledes, end som en reen monarkisk Act; og ethvert med politiske Forhold fortroligt Medlem af Rigsdagen, maa have indseet, at under de i det danske Monarkie, efter 1849, usvækket existerende statsretlige Vilkaar, kunde det hele Monarkies Regent ikke gaae nogen anden Vei. Som Souverain i sine tre Hertugdømmer er Hans Majestæt, saa vel som disse Landes Indbyggere, lige uafhængige af den danske Rigsdag. En Forfatning,

der skulde omslutte alle Statsdele, og bringe dem under fælles Statseenhed, kunde ikke udgaae fra en deelt Magt, eller rettere fra to lige uafhængige Magter; den maatte udgaae fra en eneste overherrelig Magt eller fra den fælles monarkiske Souverains Myndighed.

Der er eet Punkt, hvortil denne Myndighed ikke kan strække sig. Hverken Hs. Maj. Kongen, det nu organisk indsatte Rigsraad, eller Kongeriget Danmarks Rigsdag, kan ophæve Hans Kgl. Hoiheds Arverettighed til Thronen. En Revolution kunde omstøde Thronfølgen, men ikke udslette Arveretten, der ligesaa lidt tilhører Arveprindsen ved nogen Statsact efter 1848, som den behøver Bekræftelse ved nogen Grundlov eller Forfatningslov. Hs. Kgl. Høihed besidder denne ukrænkelige, uudslettelige Arveret personlig, ved sin Fødsel, og som mandlig Descendent fra Kong Frederik III. Ethvert Indgreb i denne Rettighed, enhver udvortes Indskrænkning, af hvad Natur den end er, behøver Hs. Kgl. Høiheds frivillige Samtykke for at blive gyldig. Vægringen ved at give dette Samtykke, i at underskrive en Statsact, der indeholder en Indskrænkning af Arveretten, er saaledes fuldkommen lovlig og berettiget. Hvilke Følger man vilde give en saadan Vægring — var det endog en Regieringsact, der vilde frakjende Hs. Kgl. Høihed Successionen, er uden Magt til at berøve ham en **Ret**, som intet uden Hs. Kgl. Høiheds egen Frasigelse kan skille ham ved.

Det maa forundre enhver uhildet, upartisk og noget meer end flygtig Læser af Forfatningsloven, sammenholdt med Fdn. af 26de Julii f. A., at Dagblade, der nu betragtes som ministerielle, have frakjendt (om Maade og Udtryk tales her ikke) Arveprindsen al Grund til at negte sin Underskrift, da Lovudkastet meget sildigt blev ham bekiendt og meddeelt*). At disse Dagblade endog ville

*) „Da Forfatnings-Udkastet første Gang forekom i Statsraadet, var Prindsen aldeles ikke forberedt og instrueret. — „Forlods (foreløbig) Underretning om den Sag, der skal foretages, pleier at skee nogle Dage forud. Men en

finde Vægringen strafskyldig, er mindre forunderligt, eftersom en eclatant Straf fulgte saa at sige øieblikkelig paa Handlingen. Vi ville — saavidt Den, der staaer udenfor al umiddelbar Kundskab til Forhold og Bevæggrunde, kan være i Stand hertil — allene fra det logiske og historiske Standpunkt, og med Henhold til offentligt meddeelte factiske Omstændigheder, betragte og belyse baade hine og disse.

1. Arveprindsen er ved den Kongelige Kundgjørelse af 28de Januar 1852 om Gienoprettelsen af et Geheime Statsraad for hele Monarkiet, tillagt Sæde i dette Statsraad. Denne Hs. Kgl. Høihed tildeelte Rettighed indbefatter i og ved sig selv Adkomst til at udtale sin Mening i Statsraadet; men sætter ham udenfor ethvert Ansvar for sin Mening om hvilkensomhelst Regieringshandling, da han hverken forestaaer et Ministerium, eller har nogen under Hs. Majestæt Kongen umiddelbart henlagt Function. Tværtimod var Hs. Kgl. Høihed, ligesom enhver anden Indehaver af en militair Post, som commanderende General undergiven Krigsministeren. Hs. Kgl. Høihed er saa langt fra at have nogen Deel i den emanerede Forfatningslov, at han aldeles ikke kjendte et Lovudkast af den allerhøieste Vigtighed, da det første Gang blev forelagt i Statsraadet. Det er øiensynligt, ligesom det er offentlig berettet, at Arveprindsen ikke i noget Moment af Sagens Løb har villet opponere imod Forfatningsloven i dens Væsen og Heelhed; at han kun var uenig om enkelte Punkter i Lovudkastet; men hverken kunde eller vilde have nogen Deel i samme.*). Men man har i Statsraadets Forhandlinger over Udkastet, heller ikke taget noget Slags Hensyn til

saadan Underretning var, maaskee tilfældigt, ikke kommet ham ihænde.... Først da Prindsen kom hiem fra Statsraadet, forefandt han det forseglede Actstykke, over hvilket der nu allerede var delibereret." C. Dirckinck-Holmfeldt. S. 14.

*) „Han har aldrig prætenderet at forhindre, eller at forsinke Sagen; men kun at blive udenfor den." sammesteds S. 14.

Hs. Kgl. Hoiheds Grunde og afvigende Meninger, hvilke Han ikke vægrede sig ved at foredrage i Statsraadet. (s. Dirckinck-Holmfeldts Skrift S. 16.) Da nu Arveprindsen ikke har havt mindste Deel i en Forfatningslov, som Ministeriet har forelagt Hs. Kgl. Hoihed til ligesaa ubetinget Antagelse, som den siden blev forelagt Rigsdagen, og da Han saaledes er aldeles ansvarsfri for Lovens Indhold og Udførelse: har Hs. Kgl. Hoihed med Grund kunnet finde sin Underskrift under Loven overflødig, om ikke ubefoiet. Loven indeholder den Clausul, at den „ubrødeligen skal holdes" af Enhver Hans Majestæt Kongens Efterfølger paa den danske Throne. Herimod er ikke mindste Indsigelse udgaaet fra Hs. Kgl. Hoihed Arveprindsen; men Hans Underskrift i Statsraadet under en Statsact, hvori han er uden al Deel, og, som ingen Artikel i Loven selv paalægger ham, maatte være en Handling af frivillig Natur. Man har villet fremkalde den ved Tvang; men denne blev, som man kunde vente sig, forgieves anvendt.

2. Arveprindsen har underskrevet Forordningen af 26de Jul. f. A. (ovenf. S. 7.) som en Grundvold for hele Monarkiets fuldstændige Forfatning, hvori der ikke berøres noget Moment i den Stilling, Hs. Kgl. Hoihed indtager som dette Monarkies præsumtive nærmeste Thronfølger. Forfatningsloven af 2den October d. A. har derimod ikke blot berørt denne Stilling, men giort et Skaar i den af samme flydende Rettighed til en ubetinget Thronfølge; eller med andre Ord, Rettighed til, i Successionstilfælde, at tiltræde Thronen som dens Besidder, i samme Dieblik som den blev ledig. En saadan Rettighed har Hs. Kgl. Hoihed aldrig frasagt sig; den har ikke været Gienstand for nogen diplomatisk Forhandling med udenlandske Magter; og de, som endtes ved den Londonske Tractat gjaldt ikkun Arvefølgen paa den danske Throne efter Hans Maj. Kong Frederik den Syvendes og Arveprindsens Død, uden mandlige Arvinger. Da nu Hs. Kgl. Hoiheds Ret til Thronen ligger udenfor enhver Statsforandring i det danske

Rige efter 1848, og allene ſer grundet i Kongeloven, hvis Forſkrifter endog den danſke Grundlov af 1849 udtrykkelig har bevaret og ſtadfæſtet, med Henſyn til Arvefølgen; ſaa er det ogſaa allene Kongeloven, der kan afgive en gyldig Retsgrund for de Fordringer i Henſeende til Thronfølgen, man vil ſtille til Arveprindſen. Kongeloven veed ikke noget af en edelig Forpligtelſe, der ſkulde aflægges af den kongebaarne Arvefolger, inden han kan beſtige den ham tilfaldne Throne. Forfatningsloven af 2den Octbr. d. A. har derimod i 5te § foreſkrevet enhver Thronfølger i det danſke Monarkie, uden Undtagelſe, at afgive en ſaadan edelig Forſikkring til Statsraadet, forinden han kan tiltræde Regieringen. Loven af 2den Octbr. giør paa denne Maade Succesſionen og Kongedømmet afhængig af en Betingelſe udenfor Arveretten i Følge Kongeloven, der allene er gieldende for Arveprindſens Perſon. Loven indſætter end videre tillige Statsraadet ſom en Interimsregjering i Riget eller Monarkiet, ſaa længe ſom Thronfølgeren ikke har afgivet en ſaadan Ed. Et nyt Regjeringsprincip, i Form af et Slags Haandfæſtning, er derved optaget i det danſke Monarkies Statsret, og i Monarkens Adkomſt til Thronen.

Arveprindſen har heri med Grund kunnet ſee en indgribende Indſkrænkning af Hs. Kgl. Høiheds fulde perſonlige Arveret til Thronen, og i Følge ſin Overbeviisning herom, har Han ikke ſeet nogen Forpligtelſe til ved ſin Underſkrift af Forfatningsloven at underkaſte ſig en ſaadan Indſkrænkning. At denne Grund til Vægringen af Hs. Kgl. Høihed Selv er bleven fremſtillet og paaberaabt, er meer end engang offentlig berørt og omtalt. Vi behøve ikke videre at opholde os ved en Kjendsgjerning, ſom hidtil Ingen har modſagt eller afbeviiſt. Man vil dog ikke kalde i Luften grebne Forudſætninger, falſke Inſinuationer, og digtede Beſkyldninger **Beviſer?** — Vel er det efter det Slags Beviſer, at Partiblade ſkrive den Hiſtorie, ſom de byde Folket; men heldigviis varer den ſjelden Ugen ud, eller længere

end Dagbladsnummeret, som indeholder den. — „Men Eftervirkningen i Bladets Læsekreds?“ — spørger man. Den kan være stærk og skadelig nok; men **Historien** har en Nemesis, ligesaa vel som Retfærdigheden; dens Virkning kan være seen, men den er sikker; den Tid udebliver aldrig, da „det kommer op i To, som var skjult i Snee“. Men selv i Dieblikket er deres Antal ikke lidet, der kunne sige Lederne af Statsværkets Gang: „I handle vel, som denne Tid aldrig skulde komme; I troe, at være trygge ved Massens Ukyndighed og Uvidenhed om Drivhjulenes Gang inden i Værket; I mene, at Enhver skal blendes af den blanke Valse, inden i hvilken disse Hjul bevæge sig, og tage dens Messingglands for Guld — men I tage høiligen feil! Vi leve ikke meer i de politiske Hemmeligheders, eller i de skjulte Hofløndommes Tider. Hvad der er værd at erindre og gjemme af begge Dele — dette kunne I hverken dølge, eller faae udslettet. Det kjendes og forplanter sig i en vid Kreds; og naar det rette Tidspunkt indtræder, brister ogsaa den sømmelige Taushedsʼ Baand.“

3. Man har oftere gjentaget den Paastand, at Hs. Kgl. Hoiheds Underskrift til Forordningen af 26de Jul. maatte indeholde Forudsætningen: at han ligeledes vilde undertegne Forfatningsloven. En saadan Paastand er ganske ubeføiet. Forordningen var ikke allene, som ovenfor er viist, provisorisk. Den begründede Fællesforfatningen, udtalte Heelstatens Eenhed, og gav den senere i Rigsraadet en fælles repræsentativ Forsamling. Men Forordningen antog og indeholdt en væsentlig betingende Artikel, som er bortfalden i Forfatningsloven af 2den October. Forordningen forudsætter og indrømmer Muligheden af, at dens constitutionelle Lovbestemmelser for Fællesforfatningen kunne modtage saadanne Forandringer, som Erfaring maatte vise, at være ønskelige. Et saadant Vilkaar er ikke sat og indrømmet ved Forfatningsloven, som derimod indeholder Udtryk, der kunde forklares om en evig eller uforanderlig Gyldighed. Dette er et tredie Punkt, som, hvis det endog muligen ikke har været noget Hoved-

Motiv til Arveprindsens Vægring af Sin Med-Underskrift til Loven af 2den Octbr., i det mindste gjør det endnu klarere, at den her berørte Handling aldeles ikke maatte være en absolut Følge af Forordningens Underskrift ved Hs. Kgl. Hoihed. Men næsten ubegribelig i logisk Henseende, eller for den, som læser begge Actstykker med sund Forstand, bliver hiin Paastand, ved Forfatningslovens egne soleklare Ord. Det hedder i Indledningen: „Saa ville Vi nu, i det Vi **ophæve** Vor aller„høieste Forordning af 26de Julii 1854 om det danske Monar„chies Forfatning for det (dets) Fællesanliggender, lade nærværende Forfatningslov udgaae" o. s. v. Heraf have Hans Kongelige Hoiheds Angribere udbragt følgende Slutning:

„Arveprindsen har underskrevet Forordningen af 26de Julii 1854."

„Forfatningsloven af 2den October ophæver denne Forordning."

„Altsaa maa Arveprindsen underskrive hvad der ophæver det, han engang har underskrevet."

4. Forfatningsloven har endelig ogsaa sat Hs. Kgl. Hoihed, som Medlem af det Geheime Statsraad, i en anden Stilling end den, han forhen indtog. Den Kongelige Kundgjørelse af 28de Januar 1852 havde uden Indskrænkning eller Betingelse tilkjendt ham Forsædet i samme, under Hs. Majestæt Kongens Fraværelse. Forordningen af 26de Juli 1854 har ikke heri gjort nogen Forandring; derimod bestemmer Forfatningsloven af 2den Octbr., at Geheime-Statsministrene, naar Hs. Majestæt hindres fra at overvære et eller flere Statsraadsmøder, kunne samles uden at tilkalde Arveprindsen. Saadanne Samlinger giver Forfatningsloven Navn af „Minister-Conferencer", hvori „den af Kongen udnævnte Conseilpræsident fører Forsædet". Protocollen over en saadan Conference skal forelægges Kongen, som, hvis det behager Hans Majestæt, bifalder Ministrenes Indstilling, uden gjentaget Møde af Statsraadet. — En saadan Bestemmelse har den af Arveprindsen

underskrevne Forordning ikke. Dens Forandring ved Forfatningslovens § 5 har i en betydelig Grad nedsat eller indskrænket den Thronfølgeren tillagte personlige Betydning som Medlem af Statsraadet. Hans Deeltagelse i sammes Møder er gjort overflødig; enhver „Ministerconference", hvorfra Arveprindsen er udelukt, er tillagt samme Gyldighed, som et Statsraadsmøde, naar Kongen samtykker i Conferencens Beslutning. Man kan altsaa spørge: hvortil fører, eller hvad Betydning har Thronfølgerens Sæde i Statsraadet, naar man netop i det Tilfælde, nemlig i Hs. Majestæt Kongens Fraværelse, da Hs. Kgl. Høiheds personlige Stilling og Rang maatte forudsætte baade Hans Nærværelse og Forsæde, har betaget Ham begge Dele? — Man kan ikke tænke sig nogen Grund, der kunde forpligte Arveprindsen til „at underskrive sin egen Afsættelse fra det Præsidium (i Statsraadet) som Forordningen af 26de Julii 1854 har tillagt Ham — eller medunderskrive en Tilsidesættelse og Krænkelse af Hans Værdighed" *).

II.

Naar vi gaae over til at betragte de Følger, som det har havt, at den Rigsdagen forelagte Forfatningslov af 2den Octbr. er udgaaet, med samtlige Statsministres, men uden Arveprindsens Underskrift: da vil det være i stor Korthed, og saa vidt muligt, med Afhold fra enhver Berøring af disse Følgers middelbare og bivirkende Anledninger, eller saadanne ledsagende Omstændigheder, som ere af en mere personlig end egentlig politisk Natur. Dertil kan dog ingenlunde regnes, hvad der berører Hs. Kgl. Høihed som Prinds af Blodet, som Den, der i Riget staaer Monarken nærmest, og saaledes allene ved sin Personlighed, eller som præsumtiv Thronfølger, har en Værdighed og personlig Betydenhed, der i et Monarkie ei kan oversees eller tilsidesættes, uden at derved

*) Hs. Kgl. Høihed Arvepindsens Vægring, o. s. v. af Fr. Julius. S. 14.

begaaes et stort politisk Misgreb af Kronens og Kongehusets, ved deres Stilling kaldede Talsmænd og Forsvarere.

Det er ogsaa en næsten almindelig, om end ikke altid udtalt Stemme, der bekræfter hvad Forstanden vil sige den tænksomme og upartiske Beskuer af det nylig Foregaaede: at et saadant Misgreb er begaaet af de Magthavende imod en høit staaende, men overfor Magten værgeløs Personlighed, som altid mere har udmærket sig ved et stille, fredeligt, fordringsløst Privatliv, ved dansk Sind, Tænkemaade og national Beskedenhed — end ved politisk Ærgjerrighed, Magtlyst, Higen efter Glands, Indflydelse eller Partigunst og Partismiger. At man i denne danske Fyrste, som har sit bedste Forsvar — om noget behøves — i sin Charakteer og i sin aabne Fremgangsmaade, har fundet en langt fastere, mere alvorlig Holdning og et større politisk Mod, end man ventede: lægger for Dagen, at det ikke altid er Kløgt og Snildhed, der gaaer af med den forventede lette Seier over Jævnhed, Ærlighed og Fasthed i Sindet. Disse Egenskaber hos Hs. Kgl. Høihed have bragt det derhen, at det viser sig, man snarere kunde have det i sin Magt ved en revolutionair Fremgangsmaade at frakjende Ham en medfødt Ret til Thronen, end at aftvinge Ham en Handling, der strider imod Hans Overbeviisning.

Allerede den første Forudsætning, at Arveprindsen var en for ubetydelig politisk Størrelse, til at man skulde ændse Hans Mening og Grundsætninger i Henseende til Forfatningslovens Fuldførelse, eller Skikkelsen, hvori den skulde forelægges Danmarks Rigsdag — var et stort Feilgreb. Man havde gjort Regning paa Thronarvingens passive Føielighed i at give sin Underskrift i Statsraadet til en Act, ved hvis Lovbuds Affattelse man havde ladet ham være udenfor, men tilsidst ligesom kaldte ham ind for at underskrive; og man fandt nu netop en, om endog i sig selv ikke afgjørende eller farlig Modstand **der**, hvor man slet ikke ventede den. Det ledende Princip i Ministeriet vilde have fulgt en meget bedre, rigtigere Tact, dersom det havde ladet en

Modstand, der yttredes med stor Beskedenhed og uden noget Sigte til en gjennemgribende eller afgjørende Virkning, glide til Side — end i det man æggede den til at fremtræde paa en Maade, hvorved den blev mere aabenbar og almindelig bemærket; men derved af langt stærkere Vægt og Virkning, end naar man havde ladet den beroe i sin passive, fordringsløse Holdning. At Arveprindsen ikke underskrev Forfatningsloven vilde i Publicum ikke være ændset mere, eller have gjort større Opsigt, end at Hans Underskrift 1849 ikke fandtes under den danske Grundlov. Endog efterat Sagen om Arveprindsens Underskrift allerede var bleven Gjenstand for forskjellige Meningers Yttring i private Kredse: er der i Rigsdagen, under Forhandlingerne om Lovens Antagelse, ikke hørt nogen Røst yttre sig om en saadan Handling af Thronfølgeren, eller dens Nødvendighed. Det var kun de Individer, som paa Papiret ikke blot ville lede, men være den offentlige Mening, der strax grebe Leiligheden til at bifalde den energiske Maade, hvorpaa det nærværende Ministerium lod Arveprindsen føle dets Myndighed. Ikke nok hermed; disse Folkeledere bluedes ikke ved at paadigte denne Fyrste statsfarlige Diemed og Planer, uden den svageste Skygge af Beviis; men fremstillede paa en saadan Maade, at Beskyldningen, hvor hadefuld og grundfalsk den end var, blot ved sin Fremkomst kunde hos en lettroende Mængde gjøre en vis Virkning. — Dersom Hs. Kgl. Høihed ikke havde lagt sin Charakteer for Dagen ved meer end det ene Træk: den rolige Ligegyldighed, hvormed han optog skamløse personlige Angreb og Krænkelser, og den Følelse af sin Værdighed, hvormed han afviste enhver Fyldestgjørelse paa Rettens Vei: da vilde dette være nok for at bringe hans Navn med Agtelse til Efterverdenen.

Vi befatte os ikke med at undersøge, efter hvilke Rets- og Regjerings-Principer, Ministeriet vil have den „Afstraffelse" betragtet, som blev den umiddelbare Følge af Arveprindsens Erklæring, ikke at kunne give sin Underskrift til Forfatningsloven. Det maa falde Enhver i Dinene, at ligesom foregaaende Trusel

med Straffen er bleven anvendt paa den fødte Thronarving til det danske Monarkie, saaledes er der ved Hs. Kgl. Høiheds Afsættelse fra Høisammes Militairpost handlet imod Ham som Undersaat paa en Maade, der hos enhver Embedsmand forudsætter en høi Grad af Strafskyldighed. — Udenfor al nærmere Grandskning ligger det ogsaa for Dagen, hvad allerede en oftere anført Forfatter har antydet: at Vedkommende have givet sig blot for Satiren, eller sat deres Adfærd i et comisk Lys, dersom man skulde tænke sig, at Ministeriet, eller in specie Geheimestatsminister von Scheel, virkelig havde seet en Statsfare i Hs. Kgl. Høiheds manglende Underskrift, ved Siden af Høisammes Stilling som commanderende General i Sjælland — vi ville ei engang bringe den betydelige Usandsynlighed i Regning, som allerede de naturlige Livs- eller Aldersforhold give en slig Fare. — Vi have i Særdeleshed nævnet denne Minister, fordi det, som man nu historisk veed, er ham, der paatog sig det Hverv, hvis Udfald blev saa uheldigt: at lade Arveprindsen ved En af hans Undergivne true med Afsættelse fra Hans høie Militairpost, en Tid førend Straffen udførtes, eller kunde udføres*). Enhver, der selv har nogen Æresfølelse, vil let kunne fatte, hvorledes et saadant Skridt imod Thronfølgeren, Hans Majestæt Kongens nærmeste, alderstegne Frænde, maatte virke paa denne. Det er ikke for meget sagt: at det, efter en saadan Behandling, saa at sige blev en Nødvendighed for Hs. Kgl. Høihed, at fastholde sin allerede for enkelte Medlemmer af Statsraadet yttrede Beslutning. Thi

*) „Da Scheel vidste, at Prindsen ikke agtede at underskrive Loven, henvendte „han sig til Een, der stod Prindsen nær, for at meddele den Underretning: „at Hs. Kgl. Høihed i Vægringstilfælde vilde miste sin Charge, maaskee „sine Appointements (Appanage?) Gage, o. s. v. og naar dette ikke hjalp, „forvises til Augustenborg". (Dirckinck-Holmfeld. S. 16.) — Man skulde ikke have ventet sig, i September 1855, at opleve i Kjøbenhavn et Optrin, der hensætter os ved det franske Hof i Regentens eller Ludvig den Femtendes Tidsalder.

hvorledes vilde det være Hs. Kgl. Høihed muligt, at bevare nogen Deel af den personlige Værdighed og Stilling, der tilhører Ham som kongebaaren Thronarving, og den Sidste af sin kongelige Stamme, hvis Han lod sig true af en Statstjener, om end udrustet med nok saa stor øieblikkelig Magt, til at fravige Sin Overbeviisning — og hvis Han dertil endnu havde givet efter for den Ydmygelse, at modtage Truselen paa anden Haand, gjennem en af Sine Adjutanter? — Man kunde vel endog sige, at, i Sammenligning hermed, havde det været en mildere, i det mindste mere statsklog Fremgangsmaade, uden Trusel i Naade at afskedige Hs. Kgl. Høihed som commanderende General, end at føie personlig Krænkelse til Straffen.

Men det er saaledes, at man ikke sjelden overraskes og forundres ved at see og erfare, hvad der foregaaer omkring os, og i Statens endnu ved bestandig Uro og Agitationer bevægede indre Tilstand. Man seer ikke allene vigtige politiske Foretagender og Forandringer i Statsforfatningen gjennemførte, i Overeensstemmelse med et foregaaende, styrtet Ministeriums Ideer og Grundsætninger; man seer det nærværende Ministerium, efter en rigtig og consequent Politik, at bygge Monarkiets Fællesforfatning paa en Grundlov med afgjort monarkisk Idee og Basis; men i samme Øieblik seer man dette Ministerium at give det monarkiske Princip et dybt Saar ved at straffe Thronfølgeren, ikke allene med Embedsafsættelse, men med Fratagelse af den Embedsposten følgende Lønning — altsaa med en Afsættelse i Unaade. Upaatvivlelig er ogsaa dette en berettiget monarkisk Handling; men den er af en saadan Art, at den synes at have mere Affinitet med det 16de, end med det 19de Aarhundredes Statsskik og Politik. Man seer tillige Heelstatens svorne Fiende, det saakaldte „Eiderpartie", der under det foregaaende Ministerium, af alle Kræfter modsatte sig Statens Consolidation, og en Fællesforfatnings Indførelse, gjennem Partiets Ledere at understøtte Forfatningslovens Antagelse i Rigsdagen under de nærværende Magthavere. Men man seer de samme

Partiledere paa een Tid at underkaste Forfatningsloven den skarpeste Kritik, og Arveprindsen de usømmeligste og mest nærgaaende Angreb, fordi han ikke havde underskrevet den. Man seer Kongens første Undersaat, uden Embedsbrøde, at afsættes fra den ham betroede militaire Post, fordi han ikke gav sit Navn til en Statsact, hvorom Ministeriets Tilhængere offentlig have yttret: at den har samme Gyldighed **med** og **uden** Arveprindsens Underskrift. Denne bliver altsaa til en politisk ligegyldig Handling; saa meget mere beklageligt og upolitisk af Ministeriet, at ville straffe en saadan Handling.

Upolitisk, sige vi, er denne Adfærd af Statsmænd, der have vedkjendt sig, at ville hævde og forsvare det monarkiske Princip i den danske Stats Constitution. Dette Princip fordrer, at ære Hs. Majestæt, ikke blot i Hans egen allerhøieste, efter Forfatningsloven uansvarlige Person; men ogsaa i Hans høie og nærmeste Frænde, Rigets præsumtive Thronfølger. Den Arveprindsen skyldige Agtelse overholdes ikke ved at blotstille ham for ærekrænkende Angreb og Beskyldninger, naar han viser Aandsstyrke og Fasthed nok til at følge en Overbeviisning, hvis mulige Forandring Ministrene ikke engang have holdt det fornødent at bevirke ved særlige „Conferencer", eller ved at skaffe antagelige Grunde Indgang hos Hs. Kgl. Høihed; men derimod ved upassende, ubetimelige Trusler, anbragte ved et enkelt Medlem af Ministeriet. — De mod Arveprindsen iværksatte Skridt ere ikke mindre **beklagelige**. De have fremkaldt en temporair Misstemning, hvorunder en hidtil lykkelig bevaret Enighed i Kongehuset kunde lide. Saameget vi tør fortrøste os til, at en saadan Misstemning kun vil være en snart forbidragende Sky: saa lidt kan det dølges, at det nærværende Ministerium har paadraget sig en Stilling overfor Thronarvingens Person, der hverken er ønskelig, eller behagelig. En Anstødssteen er henkastet paa Forfatningens Udviklingsbane, der var ligesaa uformodet, som den havde været let at undgaae. En vægtig Stemme har nylig bestyrket den ovenfor yttrede Mening: at For-

fatningsloven hverken behover Arveprindsens Underskrift, eller engang bor have den, naar de statsretlig gyldige Former iagttages; og at Hoisamme er fuldkommen berettiget, „naar han aldeles vil trække sig tilbage fra den Ministerforretning, at contrasignere Love eller andre Regjeringshandlinger". Et saadant Udsagn af vor nulevende første, i Videnskabens Aandslys og i Grandskningens Stofrigdom uovergaaede Retslærde, betyder meer end eet eller to Dagblades Skrig, og ti eller tyve andre Blades Gienskrald af Skriget. Fortjener nu endog „den rigtige Opfatning, Hs. Kgl. Hoihed har lagt for Dagen, saavel af sin personlige Værdighed, som af det constitutionelle Princip, hædrende og paaskjønnende Anerkjendelse":*) hvormeget maa det da beklages, at det danske Riges Thronarving ei allene er bleven saaret og ydmyget; men at Hs. Kgl. Hoihed er bragt i et Forhold, hvoraf Han, med den fredeligste, mest fædrelandsksindede Villie og Tænkemaade, ikke kan udrede sig, uden en saadan og saa fuldkommen Fyldestgjørelse, hvortil Veien kunde synes afspærret ved alvorlige Hindringer. — Den nys anførte berømte Forfatter har yttret lignende Meninger om en Nødvendighed af Arveprindsens ubetingede „Indsættelse paa ny i Hans forrige Stilling som commanderende General," eller „en anden Opreisning," i Forbindelse med de „fornødne Forandringer i Forfatningsloven" med Hensyn til Hs. Kgl. Hoiheds Successionsret. Forf. synes at antage, at Ministeriet vil gaae ind paa saadanne Forandringer, uagtet han ikke overseer den ubehagelige Fornemmelse, Regjeringen maa have, naar den skal fremtræde med Ændringsforslag til en saa nylig udgaaet og antaget Forfatning; ligesom han forudsætter, at Hs. Kgl. Høihed, efterat hine Forandringer ere skeete, vil findes villig til „at berolige Ministerie

*) Jvf. „Endnu en Stemme angaaende Hs. Kgl. Høihed Arveprindsens Vægring", o. s. v. af A. S. Ørsted. S. 10 og flg. — Dette Skrift er udkommet netop i Øieblikket da nærværende Blade sluttes.

ved en passende Erklæring." Forf. tilføier imidlertid, at han „ikke seer sig i Stand til at have nogen Mening om, hvorvidt og hvorledes dette kunde skee." Nogen Anden vil neppe være mere i Stand dertil, end **han**; og dersom man vil sætte det Tilfælde, at Ministeriet skulde trænge til en saadan Beroligelse, da vil uden Tvivl Enhver, som har noget Begreb om hvad der hører til Regjeringskonst, antage: at et Statsraad paa det Standpunkt, hvor det nærværende Ministerium befinder sig, og med et heelt Aar til Forberedelse og Overlæg for at grunde en Fællesforfatning for Monarkiet, med yderst ringe Vanskelighed maatte have undgaaet enhver Conflict med den mulige, legale, og umiddelbart berettigede Thronfølger; og saaledes nu hverken være udsat for „ubehagelige" Gienkaldelser, eller i Trang for beroligende Midler.

Beklagelige finde vi saaledes disse Forhold; men mere for de styrende Magter i Staten, end for Hs. Kgl. Høihed Selv. Har man paa nogetsomhelst Punkt, ved nogensomhelst Forholdsregel, troet sig i Stand til at bevirke en Nedsættelse af Høisammes personlige Værdighed: da er denne Beregning slaaet feil. Har Hs. Kgl. Høihed i det Udvortes maatte finde sig i Skridt, der have Skinnet af en saadan Forringelse, da er den langt overveiet ved det som Han har vundet i Selvfølelsens moralske Kraft og i Bevidstheden af sin uplettede Værdighed, sin uboiede Fasthed, og sin aabne og ærlige Handlemaade. — Dersom han ikke havde været berettiget til denne Bevidsthed — dersom det, som man har foregivet, skulde været Pligt for ham, at underskrive Forfatningsloven — eller dersom det ikke skulde regnes til Pressens Frækhed, at tillægge hans Vægring herved saadanne Benævnelser, som vi maae undsee os ved at gjentage: maatte da ikke i det mindste Enhver have al tænkelig Grund til at forudsætte, at denne Lov var skreven ud af det Parties Sind og Hjerte, hvis fornemste Ledere i Dagbladene have overvældet Hs. Kgl. Høihed med Forhaanelser og krænkende Beskyldninger? — Vi ville her kun holde os til „Fædrelandet", i hvilket Blad Arveprindsen er omtalt og behandlet paa den for

en dansk Thronfølger og Prinds af Kongehuset mest uværdige og krænkende Maade. Men hvorledes har dette Blads Chef i samme Dieblik behandlet den af Arveprindsen ikke underskrevne Forfatningslov, saasnart den var kommen for Lyset? — Vi ville gjentage Hovedtrækkene af den Charakteristik, som „Fædrelandet" strax efter den 2den Octbr. meddeelte af Forfatningsloven, hvis „store Mangler — eller rettere, hvis gjennemgribende Mangel paa constitutionel Sandhed" allerede tilforn i Bladet var „udførligen paaviist". — Altsaa:

1. Repræsentantsystemet er mangelfuldt; Valgloven bunden til en meget for høi Census, der udelukker den større Mængde af Borger- og Bondestanden fra Valgene m. m. Repræsentationen faaer intet fast, „folkeligt Grundlag"; den vil savne Selvstændighed og Paalidelighed". 2. Endvidere savner Heelstatens Repræsentation, eller Rigsraadet, de vigtigste constitutionelle Rettigheder; det kan hverken foreslaae nye Lovbud, eller Ændringer i de det forelagte Lovforslag; det har kun et Veto til Regjeringens indgivne Forslag, o. s. v. 3. I Skattebevilgningen er Rigsraadet indskrænket ved et Normalbudget. 4. Rigsraadet kan hverken selv vælge sin Præsident, eller bestemme sin Forretningsorden. 5. Dets Medlemmer have (ligesom Medlemmerne af Danmarks Rigsdag) en aarlig „Rigsraadsgage". 6. Forfatningsloven lægger en meget vidtstrakt Myndighed i Regjeringens Haand, f. Ex. at Statsraadet, i tvivlsomt Tilfælde, skal afgjøre hvilke Anliggender der ere fælles for hele Monarkiet, og hvilke særlige for enhver Statsdeel; m. fl. 7. Endelig hedder det, at „Forandringer i Forfatningsloven ere ikke synderlig vanskeliggjorte."

Af alle disse negative Egenskaber, som tillægges Loven af 2den Octbr., bliver dette Fædrelandets Resultat: „Saaledes er der Føie til at antage at det constitutionelle Liv, som udgaaer fra denne Forfatning, kun vil blive sygeligt, haltende, og

virke trykkende paa vore indre Forhold". — De constitutionelle Former ere vel tilstede, men kun som et Skin. Forfatningen har ikke meer end et Skin af Tilværelse, og „Muligheden til videre Udvikling".

Den af „Fædrelandet" saaledes bedømte Forfatningslov har Hs. Kgl. Høihed ikke villet underskrive, fordi han, som tilkaldet Medlem af Statsraadet fra 28de Januar 1852, hverken fandt sig overbeviist om at have Kald og Adkomst, eller Forpligtelse dertil; hverken havde Andeel i Loven, eller Ansvar for samme. I selvsamme Blad, hvor Forfatningsloven er charakteriseret som en Statsact uden constitutionel Sandhed, uden Selvstændighed og Paalidelighed, uden folkeligt Grundlag, belemret med endnu flere Mangler, med blot Skinnet af en virkelig Forfatning, og kun med en Mulighed, at blive det — i „Fædrelandet" — har man angrebet Hs. Kgl. Høiheds Handlemaade i Udtryk, hvis usømmelige og ærekrænkende Sigtelser have forbauset Læsere, næsten af enhver politisk Mening og Farve. Endnu, efter næsten halvanden Maaneds Forløb, er Hs. Kgl. Høiheds Person et Maal for „frække Angreb, Forhaanelser og Forfølgelser" i offentlige Blade. — Arveprindsen har, som bekjendt, eengang for en Tid siden afviist den tilbudne Leilighed til at see saa grove Misbrug af Pressens Frihed underkastede Statsaction, og Domstolenes Kjendelse. Den Maade, hvorpaa dette berettes at være skeet, er et Træk i Hs. Kgl. Høiheds politiske Liv, et Træk af Høisammes Charakteer som Fyrste og som Menneske, hvilket en retfærdig og upartisk Dom i Eftertiden vil tillægge de Navne, det fortjener.

Den 14de November 1855.

Rettelser.

S. 10. Lin. 5 nedenfra: „I Henhold til § 100 har Kongen i Grundloven" o. s. v. læs: „I Henhold til § 100 i Grundloven af 5. Jun. 1849, har Kongen," o. s. v.

S. 14. Lin. 6 ovenfor: „som den siden blev" o. s. v. læs: „som den var bleven" o. s. v.

virre Indflydelse paa vedkommende Forholds. — De constitutionelle Former ere vel iblevne, men kun som et Skin. De Institutioner har ikke mere end et Skin af Tilværelse, og Magthaverne til deres Udvikling.

— Den af „Fædrelandet" [illegible] Forfatter har [illegible] Idet han, som [illegible] af [illegible] fra 29de Januar 1852, [illegible] om at have [illegible] og [illegible] eller [illegible] ; [illegible] i [illegible], [illegible]. I [illegible] [illegible]

Den 1ste November 1853.

Rettelser.

S. 19 Lin. 5 nedenfra: [illegible]

[illegible]